

2015. gada 18.oktobra vēlēšanas Olandē

Šo bukletu 2015. gadā ir publicējusi Olandes valdība.

Sīkākai informācijai skatīt www.val.ax

Vēlēšanu laiks!

Parlamentārās un pašvaldību vēlēšanas notiks 2015. gada 18.oktobrī. Olandes sabiedrībai ir svarīgi, ka ikviens izmanto savas balsošanas tiesības un piedalās vēlēšanās. Kam ir tiesības balsot? Kā balsot? Kā tiek izvirzīti kandidāti?

Šeit jūs atradīsiet atbildes uz jautājumiem par vēlēšanām.

Par ko mēs balsojam?

Parlamentārajās vēlēšanās tiek ievēlēti 30 Olandes parlamenta locekļi uz turpmākajiem četriem gadiem.

Pašvaldību vēlēšanās tiek ievēlēti pašvaldību padomes locekļi. Arī viņu pilnvaru laiks ir četri gadi.

Pašvaldības padomes locekļu skaits ir atkarīgs no katras pašvaldības iedzīvotāju skaita. Marienhamna ir lielākā pašvaldība ar 27 padomes locekļiem. Mazākajās pašvaldībās ir tikai deviņi padomes locekļi.

Kam ir tiesības balsot?

Lai balsotu vēlēšanās, jums ir jābūt 18 gadus vecam. Tas nozīmē, ka esiet dzimis vai nu 1997. gada 18.oktobrī, vai pirms tam.

Lai balsotu parlamentārajās vēlēšanās, jums jābūt atļaujai uz pastāvīgu dzīves vietu Olandē, bet jums nav obligāti šobrīd jādzīvo Olandē.

Lai balsotu pašvaldību vēlēšanās, 2015. 1.septembrī jums ir jādzīvo kādā no Olandes pašvaldībām. Tikai šajā pašvaldībā jūs drīkstiet balsot. Tāpat jums jābūt **vai nu** atļaujai uz pastāvīgu dzīves vietu Olandē, **vai arī** jūs esat bijis Olandes iedzīvotājs vismaz gadu pirms vēlēšanu datuma.

Ja jums ir tiesības balsot, jums tiks nosūtīta **vēlēšanu karte** uz dzīves vietas adresi aptuveni mēnesi pirms vēlēšanu datuma. Tur jūs varēsiet pārbaudīt, vai jūsu tiesības balsot ir pareizas.

RÖSTKORT Åvålandens valdighetsmyndighet Statens ämbetsverk på Åland Enheten för magistralstämmanden PB 58 Torggatan 15 22101 MARIEHAMN Tel. (018) 635 270	
Mottagare Ålänning Abe Mariehamngatan 5 22100 MARIEHAMN	FÖLJEBREV 478 1 CENTRALNÄMNDEN I MARIEHAMNS STAD PB 5 22101 MARIEHAMN TEL. (018) 5310
Du är röstberättigad! Lagtingsvalet och kommunvalet 2015	Rydda på förtidsröstningsställbet Jag har själv med bevarande av valhemligheten flytt röstsedel och inneskufft den avstämplat i valkuvertet. Den röstades underskrift! Rydda av valmyndigheten. Tid och ort. Jag intygar, att röstningen föregått på det sätt som stadgas i lag. Underskrift av valförrättaren eller valbestyrrelsens ordförande. Förtidsröstning 3.10 – 13.10.2015
Röstningsområde, -ställe och -tid 1 YTTERNÅS SKOLA 18.10.2015 kl. 9-20	
Röstskrytningen avgörs av Centralnämnden för lagtingsval PB 1050 22111 MARIEHAMN Kommun Mariehamn	
<small>Skicka till: Beställningsadressen och handläggningstiden 13.2015</small>	

Kā balsot?

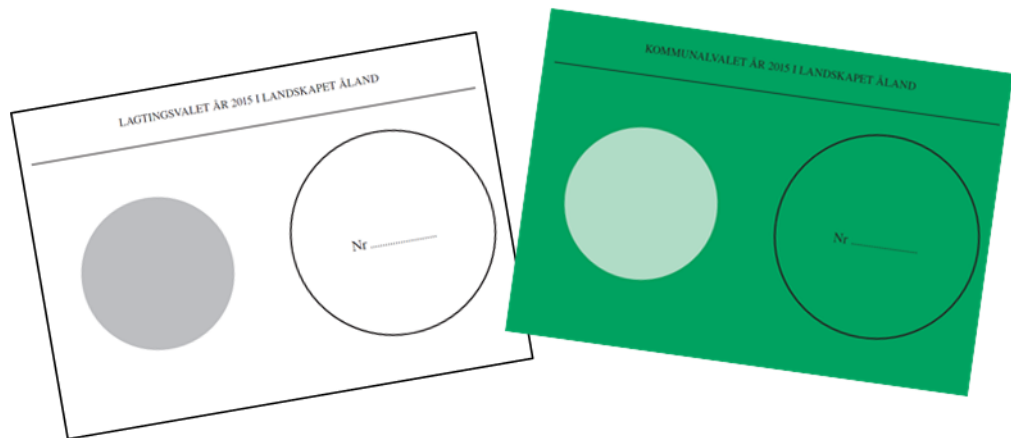
Katram vēlēšanām izvirzītajam kandidātam ir savs numurs. Šie numuri tiek izmantoti kandidātu vēlēšanu kampaņās. Kandidātu saraksti pieejami gan balsošanas iecirkņos, gan www.val.ax

Parlamentārajās un pašvaldību vēlēšanās izmantoties numuri atšķiras:

- Nr. 2 un nākamie numuri tiek izmantoti parlamentārajās vēlēšanās (baltais kandidātu saraksts)
- Nr. 502 un nākamie numuri tiek izmantoti pašvaldību vēlēšanās (zaļais kandidātu saraksts)

Tie paši kandidātu numuri tiek izmantoti visās pašvaldībās, bet jūs variet balsot tikai par kandidātiem, kas izvirzīti jūsu dzīves vietas pašvaldībā.

Jūs balsojiet, uzrakstot sava kandidāta numuru paredzētajā vietā uz vēlēšanu biļetena. Katrām vēlēšanām ir savs vēlēšanu biļetens. Vēlēšanu biļetens parlamentārajām vēlēšanām ir baltā krāsā, bet vēlēšanu biļetens pašvaldību vēlēšanām ir zaļā krāsā.

Pārliecinieties, ka katrās vēlēšanās tiek izmantots pareizais balsošanas biļetens! Kļūdas gadījumā pieprasiet jaunu balsošanas biļetenu. Balsošanas biļetens, kas ir labots vai koriģēts, nav derīgs.

Jūs varat balsot šādi:

1. priekšlaicīgi balsot kādā no priekšlaicīgās balsošanas iecirkņiem priekšlaicīgās balsošanas laikā no 3. līdz 13.oktobrim
2. priekšlaicīgi balsot pa pastu, ja atrodaties ārpus valsts vai esat slimis/invalids un nespējīgs balsot citādi
3. priekšlaicīgi balsot kādā iestādē, vēlēšanu komisijai klātesot (attiecas uz personām, kas dzīvo vai tiek aprūpētas šādā iestādē)
4. balsot savā balsošanas iecirknī balsošanas dienā svētdien, 18.oktobrī laikā no 9:00 līdz 20:00.

Ja balsojat priekšlaicīgi, jūs parasti saņemsiet 2 informācijas komplektus par vēlēšanām - vienu parlamentārajām vēlēšanām (baltā krāsā) un otru pašvaldību vēlēšanām (zaļā krāsā).

Ja jums ir tiesības balsot tikai vienās vēlēšanās, jūs variet atdot atpakaļ otru balsošanas biļetenu.

Priekšlaicīga balsošana priekšlaicīgās balsošanas iecirknī

Jūs varat balsot priekšlaicīgi no sestdienas, 3.oktobra līdz otrdienai, 13. oktobrim. Visā Olandē pieejami priekšlaicīgās balsošanas iecirkņi. Tie atrodas tādās iestādēs kā pasta nodaļās, pašvaldību birojos un citās vietās, ko apstiprinājusi pašvaldība. Priekšlaicīgās balsošanas iecirkņi ir tāpat atvērti sestdienās priekšlaicīgās balsošanas laikā no 10:00 līdz 12:00 pēcpusdienā. Sazinieties ar savu pašvaldību, lai precizētu laikus.

Jūs pats variet izvēlēties, kurā priekšlaicīgās balsošanas iecirknī balsot. Tam nav obligāti jānotiek jūsu pašvaldības iecirknī.

Ja izvēlaties balsot priekšlaicīgi, jums jāņem līdzi personu apliecinošs dokuments. Lūdzu, paņemiet līdzi pa pastu saņemto vēlēšanu karti, lai paātrinātu procesu. Balsošanas iecirkņa darbinieki parādīs jums kā nobalsot. Ja jums nepieciešama palīdzība, jums ir tiesības nolīgt palīgu. Balsošanas iecirkņa darbinieki jums arī var palīdzēt.

Priekšlaicīga balsošana pa pastu

Ja nevarat balsot vēlēšanu dienā vai priekšlaicīgās balsošanas laikā, balsojiet pa pastu. Jūs variet arī balsot pa pastu, ja neatrodaties Olandē.

Ja vēlaties balsot pa pastu, izmantojiet anketu, kura ir pieejama www.val.ax. Nosūtiet to uz savas dzīves vietas pašvaldību (kur dzīvojāt 2015. gada 1.septembrī vai, kur Olandē dzīvojāt pēdējo reizi). Pēc tam jūs saņemsiet visus nepieciešamos dokumentus pa pastu. Jūs saņemsiet arī norādes kā tos aizpildīt. Dokumentus, kas jums nepieciešami, lai balsotu pa pastu, jāpasūta ne vēlāk kā līdz 13.oktobrim.

Uzmanību! Balsošanas biļetens un vēstule ir jānosūta uz jūsu pašvaldību līdz 16.oktobrim plkst. 19:00.

Priekšlaicīgās balsošanas iestādes, piemēram, slimnīcas vai pensionāti

Priekšlaicīgu balsošanu slimnīcās, pensionātos un citās līdzīgās iestādēs organizē balsošanas komisija, ko iecēlusi pašvaldība. Vēlēšanas komisijas locekļi ieradīsies attiecīgajā iestādē, lai sniegtu tās iemītniekiem iespēju nobalsot. Balsošana notiek vismaz divas dienas. Laiku izlemj balsošanas komisija un to paziņo iepriekš, izvietojot paziņojumu skaidri redzamā vietā.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka tikai attiecīgās iestādes iemītnieki un aprūpes saņēmēji ir tiesīgi balsot šādā veidā. Tas neattiecas uz darbiniekiem.

Balšana vēlēšanu dienā

Vēlēšanu diena ir 2015. gada 18.oktobris. Balsošanas iecirkņi būs atvērti no 9:00 līdz 20:00. Ja jūs ieradīsieties balsošanas iecirknī pirms 20:00, jums būs iespēja nobalsot arī tad, ja izveidojusies rinda un jums ir nedaudz jāuzgaida.

Vēlēšanu dienā jūs variet balsot tikai vēlēšanu iecirknī, kas norādīts uz jūsu vēlēšanu kartes, kuru saņēmāt pa pastu. Kad ieradīsieties vēlēšanu iecirknī, vispirms vērsieties pie iecirkņa darbiniekiem, kurš pārbaudīs jūsu tiesības balsot. Šī iemesla dēļ jums jāpaņem līdzī personu apliecinošs dokuments, kā arī vēlēšanu karte, jo tas paātrinās balsošanas procesu.

Kad balsošanas iecirkņa darbinieki ir apstiprinājuši jūsu tiesības piedalīties balsošanā, jums izsniegs balsošanas biļetenu - vienu vai divus atkarībā no jūsu tiesībām balsot. Balsošanas biļetens ir jāaizpilda balsošanas kabīnes iekšpusē, lai neviens nevarētu redzēt, ko jūs rakstāt. Balsošanas kabīnes iekšpusē arī ir izlikts kandidātu saraksts.

Atcerieties, ka vēlēšanu biļetens parlamentārajām vēlēšanām ir baltā krāsā, bet vēlēšanu biļetens pašvaldību vēlēšanām ir zaļā krāsā!

Kad esat aizpildījis vēlēšanu biļetenu, tas ir jāapzīmogo. Pēc tam tas ir jāievieto vēlēšanu urnā.

Vēlēšanu iecirknī ir pieejams vēlēšanu palīgs, ja tāds ir nepieciešams. Jūs arī pats varat nolīgt kādu personu, kas jums var palīdzēt.

Kas var sevi izvirzīt kā vēlēšanu kandidātu?

Visas personas, kas ir tiesīgas balsot, drīkst arī sevi izvirzīt kā vēlēšanu kandidātu ar dažiem izņēmumiem. Piemēram, ja strādājat atbildīgā amatā pašvaldībā, jūs nevarat savu kandidatūru izvirzīt vēlēšanām.

Kā tiek izvirzīti vēlēšanu kandidāti?

Ja jūs vēlaties sevi izvirzīt kā vēlēšanu kandidātu, sazinieties ar kādu no Olandes politiskajām apvienībām. Jums nav jābūt apvienību biedram, lai izvirzītu sevi kā kandidātu, bet apvienībai ir tiesības izvirzīt jums kādus kritērijus, lai jūs varētu kļūt par kandidātu.

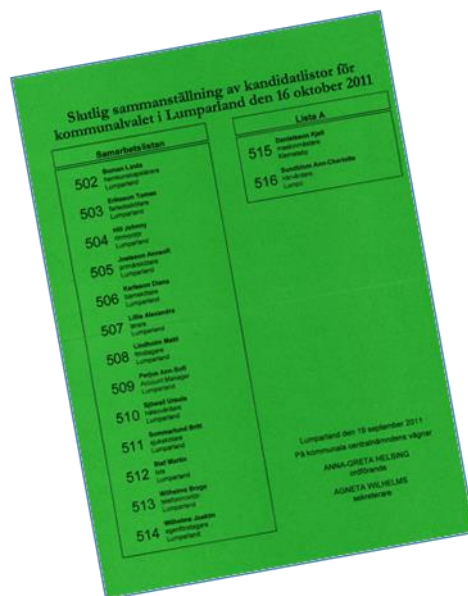
Jums tāpat ir tiesības izvirzīt savu kandidātu, nodibinot tā saucamo balsotāju biedrību. Tas nozīmē, ka jums jāsavāc pietiekami liels balsotāju atbalsts kandidātam, kuru vēlaties izvirzīt. Ir nepieciešami desmit atbalstītāji parlamentārajam kandidātam un trīs pašvaldību vēlēšanu kandidātam. Ja jūs esat kandidāts, jūs nevarat vienlaikus būt arī balsotāju biedrības biedrs.

Slutlig sammanställning av kandidatlistorna för lagtingsvalet 2011

Ålands Socialdemokrater if	Väpningsförening för Hovrätt Appelqvist	Obunden Samling på Åland if	Ålands Framtid if	Ålands Center if	Medarbetarna på Åland if	Liberalerna på Åland if
2	28	54	80	109	151	172
3	29	55	81	110	152	173
4	30	56	82	111	153	174
5	31	57	83	112	154	175
6	32	58	84	113	155	176
7	33	59	85	114	156	177
8	34	60	86	115	157	178
9	35	61	87	116	158	179
10	36	62	88	117	159	180
11	37	63	89	118	160	181
12	38	64	90	119	161	182
13	39	65	91	120	162	183
14	40	66	92	121	163	184
15	41	67	93	122	164	185
16	42	68	94	123	165	186
17	43	69	95	124	166	187
18	44	70	96	125	167	188
19	45	71	97	126	168	189
20	46	72	98	127	169	190
21	47	73	99	128	170	191
22	48	74	100	129	171	192
23	49	75	101	130	172	193
24	50	76	102	131	173	194
25	51	77	103	132	174	195
26	52	78	104	133	175	196
27	53	79	105	134	176	197
28	54	80	106	135	177	198
29	55	81	107	136	178	199
30	56	82	108	137	179	200
31	57	83	109	138	180	201
32	58	84	110	139	181	202
33	59	85	111	140	182	203
34	60	86	112	141	183	204
35	61	87	113	142	184	205
36	62	88	114	143	185	206
37	63	89	115	144	186	207
38	64	90	116	145	187	208
39	65	91	117	146	188	209
40	66	92	118	147	189	210
41	67	93	119	148	190	211
42	68	94	120	149	191	212
43	69	95	121	150	192	213
44	70	96	122	151	193	214
45	71	97	123	152	194	215
46	72	98	124	153	195	216
47	73	99	125	154	196	217
48	74	100	126	155	197	218
49	75	101	127	156	198	219
50	76	102	128	157	199	220
51	77	103	129	158	200	221
52	78	104	130	159	201	222
53	79	105	131	160	202	223
54	80	106	132	161	203	224
55	81	107	133	162	204	225
56	82	108	134	163	205	226
57	83	109	135	164	206	227
58	84	110	136	165	207	228
59	85	111	137	166	208	229
60	86	112	138	167	209	230
61	87	113	139	168	210	231
62	88	114	140	169	211	232
63	89	115	141	170	212	233
64	90	116	142	171	213	234
65	91	117	143	172	214	235
66	92	118	144	173	215	236
67	93	119	145	174	216	237
68	94	120	146	175	217	238
69	95	121	147	176	218	239
70	96	122	148	177	219	240
71	97	123	149	178	220	241
72	98	124	150	179	221	242
73	99	125	151	180	222	243
74	100	126	152	181	223	244
75	101	127	153	182	224	245
76	102	128	154	183	225	246
77	103	129	155	184	226	247
78	104	130	156	185	227	248
79	105	131	157	186	228	249
80	106	132	158	187	229	250
81	107	133	159	188	230	251
82	108	134	160	189	231	252
83	109	135	161	190	232	253
84	110	136	162	191	233	254
85	111	137	163	192	234	255
86	112	138	164	193	235	256
87	113	139	165	194	236	257
88	114	140	166	195	237	258
89	115	141	167	196	238	259
90	116	142	168	197	239	260
91	117	143	169	198	240	261
92	118	144	170	199	241	262
93	119	145	171	200	242	263
94	120	146	172	201	243	264
95	121	147	173	202	244	265
96	122	148	174	203	245	266
97	123	149	175	204	246	267
98	124	150	176	205	247	268
99	125	151	177	206	248	269
100	126	152	178	207	249	270

Centralnämnden för lagtingsval

Jūs variet izveidot komandu ar citām personām un izvirzīt savu kandidātu sarakstu, kas sastāv no vairākiem kandidātiem. Tam nepieciešams pietiekams atbalstītāju skaits, kas iekļauti balsotāju biedrībā, t.i., desmit personas katram parlamentārajam kandidātam un trīs personas pašvaldību vēlēšanu kandidātam.

Ja vēlaties izvirzīt kandidātus, jums ir jāaizpilda anketa, kas atrodama www.val.ax

Vēlēšanas ir tiešas, konfidenciālas un proporcionālas

Olandes vēlēšanas ir tiešas. Tas nozīmē, ka jūs tiešā veidā balsojat par kandidātu, kuru vēlaties iebalsot. Jums vienmēr ir jābalso personiski; jūs nevarat nodot savas balss tiesības kādai citai personai.

Mūsu vēlēšanas ir konfidenciālas. Tas nozīmē, ka neviens nedrīkst zināt par ko jūs balsojāt. Tās ir svarīgas demokrātiskas sabiedrības locekļa tiesības. Tāpēc arī ir ierīkotas balsošanas kabīnes ar norobežojumiem gan priekšlaicīgās balsošanas vietā, gan arī balsošanas iecirkņos.

Balsošanas biļetenu var pārlocīt pirms balsošanas iecirkņa darbinieki to apzīmogo un pirms tā tiek iemesta balsošanas urnā.

Olandē ir proporcionālas vēlēšanas. Tas nozīmē, ka vēlēšanu rezultāti precīzi ataino dažādu grupu saņemto atbalstu vēlēšanu laikā. Grupa, kas saņēmusi 15 procentu vēlētāju atbalstu, saņems aptuveni 15 procentus vietu parlamentā vai pašvaldības domē.

Lai vēlēšanu rezultāti būtu pēc iespējas proporcionālāki, tiek izmantota uzskaites sistēma, kuru mēdz saukt par D'Hondt metodi. Šī uzskaites metode ir sīkāk aprakstīta Olandes vēlēšanu likumā.

Vēlēšanu rezultāti

Balsu skaitīšana sākas tūlīt pēc vēlēšanu iecirkņu slēgšanas vēlēšanu dienā. Priekšlaicīgās balsošanas balsis parasti ir saskaitītas dienas laikā un par tām ziņo pēc 20:00. Olandes avīzes, Olandes radio un TV nepārtraukti ziņo par jaunākajiem balsu skaitīšanas rezultātiem.

Provizoriskie balsošanas rezultāti parasti ir apkopoti ne vēlāk kā pusnaktī. Turpmākajās dienās pēc vēlēšanām balsis tiek vēlreiz pārskaitītas pirms galīgo rezultātu paziņošanas.

Turpmāka informācija

Lielāko daļu informācijas, kas jums ir nepieciešama par Olandes parlamentārajām un pašvaldību vēlēšanām, jūs variet atrast: www.val.ax. Šeit ir pieejama informācija arī citās valodās.